

Olje- og energidepartementet

Oslo, 18.12.2015

NY ENERGIMELDING - INNPILL

Norsk Friluftsliv viser til innspillsmøte onsdag 9. desember 2015, til ny energimelding. Vi var til stede på deler av møtet, men fikk dessverre ikke mulighet til å holde innlegg. Vi ønsker derfor å komme med noen korte punkter som vi mener det er avgjørende at energimeldingen tar opp på en god måte.

Norsk Friluftsliv, tidligere Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO), er paraplyorganisasjon for 15 friluftslivsorganisasjoner i Norge med til sammen over 760.000 medlemskap. Norsk Friluftsliv har blant annet som oppgave å ivareta allemannsretten, herunder naturgrunnlaget for å drive friluftsliv. Vi har således stor interesse for energipolitikken og hvordan en ny energimelding fokuserer på en helhetlig forvaltning av norsk natur.

Nedenfor tar vi kort opp noen viktige temaer (i tilfeldig rekkefølge), som vi mener det er avgjørende at energimeldingen tar opp på en relevant måte.

Helhetlig melding: Verden står i dag overfor en rekke alvorlige miljøutfordringer. Dette gjelder blant annet klimaendringer og tap av naturmangfold. Disse utfordringene gjør at vi må finne fram til effektive tiltak som ivaretar flere hensyn på en gang. En ny Stortingsmelding om norsk energipolitikk må derfor ta et helhetlig grep som ser sikker energiforsyning, klimaendringer og tap av naturmangfold i sammenheng. Vi kan ikke løse et problem med tiltak som forsterker andre problemer. Dette må energimeldingen ta på alvor. Dette budskapet er også svært tydelig i den nye klimaavtalen mellom alle verdens land, som ble inngått i Paris. For å nå målene om en utslippsreduksjon på 40 prosent innen 2030 og justere målet om en temperaturøkning fra 2 grader til 1,5 grader er en helhetlig melding nødvendig.

Verdsetting av natur- og friluftslivsinteresser: Naturen er selve livsgrunnlaget for menneskets eksistens og leverer en rekke økosystemtjenester som vi er helt avhengig av, jfr. NOU 2013:10 - Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester. Det er derfor avgjørende at natur- og friluftslivsinteressene blir verdsatt på en måte som gjenspeiler de faktiske verdiene i alle prosesser og tiltak som berører norsk natur. Dette gjelder også innenfor energisektoren, og må således bli et viktig tema i meldingen.

Energieffektivisering: I Norge er det et meget stort potensial for energisparing og energieffektivisering. Dette potensialet må utnyttes før det kan tillates nye utbygginger som går utover viktige natur- og friluftslivsinteresser. Dette er også det raskeste og mest effektive virkemiddelet for å redusere klimagassutslippene, og må således få en sentral plass i meldingen.

Modernisering av lovverket: For at hensynet til natur- og friluftslivsinteressene skal ivaretas på en god måte, er det behov for en modernisering av lovverket. Dette gjelder særlig energiloven. Her må det blant annet inn et nytt formål om å sikre en bærekraftig utvikling, herunder hensynet til klima og naturmangfoldet. Et sentralt tiltak i meldingen må derfor være å få satt i gang en prosess for å få til en modernisering av lovverket på dette feltet.

Kunnskapsgrunnlaget: For å ta hensyn til natur- og friluftslivsinteressene i energisaker og i alle andre saker er det behov for et godt kunnskapsgrunnlag. NVE fikk nylig utarbeidet en rapport som har gjort etterundersøkelser av flora og naturtyper i elver med planlagt småkraftutbygging, jfr. NVE rapport 102 - 2015. Den viser at kunnskapsgrunnlaget for å ta gode avgjørelser i svært mange energisaker er for dårlig. Det er påvist vesentlig underrapportering av viktige naturtyper og rødlistearter når utbyggere selv er ansvarlig for kartleggingen. Hvordan sikre et godt kunnskapsgrunnlag må derfor være et sentralt tema i meldingen.

Medvirkning: Natur- og friluftslivsorganisasjonene opplever at det kommer en stor flom av energisaker på høring. Dette er saker som ofte har store negative konsekvenser for natur- og friluftslivsinteressene. Natur- og friluftslivsorganisasjonene, som er avhengig av frivillig arbeid på fritiden, er også ofte de eneste som ivaretar allmennhetens interesser i slike saker og kjemper mot mektige kommersielle aktører med store ressurser. Disse aktørene har ofte store økonomiske gevinster ved utbygging av energiprosjekter. Utbyggernes interesser er ikke nødvendigvis sammenfallende med interessene til samfunnet for øvrig. Dette er et stort demokratisk problem som meldingen må ta på alvor.

Til slutt vil vi ønske departementet lykke til med siste innspurt i meldingsarbeidet. Vi ser fram til en ny energimelding som tar et helhetlig grep for å bidra til å løse de store miljøutfordringene vi står ovenfor i verden i dag.

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Lasse Heimdal
generalsekretær

Svein-Magne Gjessing
fagkonsulent